AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2009. március 25.*

A T-109/07. sz. ügyben,

a **L'Oréal SA** (székhelye: Párizs [Franciaország], képviseli: E. Baud ügyvéd)

felperesnek

a **Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM)** (képviseli: A. Folliard-Monguiral, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

* Az eljárás nyelve: francia.

a másik fél az OHIM fellebbezési tanácsa előtti eljárásban, beavatkozó az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásban:

a **Spa Monopole, compagnie fermière de Spa SA/NV** (székhelye: Spa [Belgium], képviselik: E. Cornu, L. De Brouwer és D. Moreau ügyvédek)

az OHIM negyedik fellebbezési tanácsa által 2007. január 24-én a Spa Monopole, compagnie fermière de Spa SA/NV és a L'Oréal SA közötti felszólalási eljárás ügyében hozott határozat (R 468/2005-4. sz. ügy) ellen benyújtott keresete tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (ötödik tanács),

tagjai: M. Vilaras elnök, M. Prek (előadó) és V. Ciucă bírák,

hivatalvezető: N. Rosner tanácsos,

tekintettel az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2007. április 11-én benyújtott keresetlevélre,

tekintettel az OHIM-nak az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2007. június 25-én benyújtott válaszbeadványára,

tekintettel a beavatkozónak az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2007. július 17-én benyújtott válaszbeadványára,

a 2008. november 6-i tárgyalást követően,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

1 A felperes, a L'Oréal SA 2000. november 28-án a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK módosított tanácsi rendelet (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.) alapján közösségi védjegybejelentést nyújtott be a Belső Piaci Harmonizációs Hivatalnál (védjegyek és formatervezési minták) (a továbbiakban: OHIM).

2 A lajstromoztatni kívánt védjegy a SPA THERAPY szómegjelölés volt.

3 A bejelentést a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, felülvizsgált és módosított, 1957. június 15-i Nizzai Megállapodás szerinti 3. osztályba tartozó árukkal kapcsolatban tették, amelyek árujegyzéke a következő volt: „illatszerek, kölnivizek (eaux de toilette); fürdő- és tusolózselék, fürdő- és tusolósók nem gyógyászati használatra; pipereszappanok; testdezodorok; kozmetikai cikkek, nevezetesen krémek, tejek, szeszek, zselék és púderek arc-, test- és kézápoláshoz; napozó- és napozás utáni (kozmetikai) tejek, zselék és olajok; sminktermékek; samponok; fodrászati és hajápolási zselék, habok, balzsamok és spray kiszerelésű termékek; hajlakkok; hajszínezők, hajfestékek és hajszőkítő termékek; hajhullámosító és a haj berakásához használt termékek; illóolajok".

4 A közösségi védjegybejelentést a *Közösségi Védjegyértesítő* 2002. július 15-i 55/2002. számában tették közzé.

5 A beavatkozó, a Spa Monopole compagnie fermière de Spa SA/NV 2002. október 14-én a 40/94 rendelet 42. cikke alapján felszólalást nyújtott be a bejelentett közösségi védjegy lajstromozásával szemben, a védjeggyel jelölt valamennyi áru tekintetében.

6 A beavatkozó a felszólalás alátámasztására többek között azt hozta fel, hogy a védjegy a 40/94 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében összetéveszthető más korábbi védjegyekkel, nevezetesen a SPA szóvédjeggyel, amelyet a Benelux Védjegyhivatalnál 1981. március 11-én, 372307-es számon, a 3. osztályba tartozó „fehérítőkészítmények és egyéb, mosásra szolgáló anyagok; tisztító-, fényesítő-, súroló- és csiszolószerek; szappanok; illatszerek, illóolajok, kozmetikai cikkek, hajmosó szerek; fogkrémek" tekintetében lajstromoztak. Ezenkívül a beavatkozó különböző korábbi védjegyek alapján a 40/94 rendelet 8. cikkének (4) és (5) bekezdésére is hivatkozott.

7 2005. március 29-i határozatával az OHIM felszólalási osztálya megállapította, hogy teljesültek a 40/94 rendelet 8. cikke (1) bekezdése b) pontjában meghatározott feltételek, és helyt adott a felszólalásnak. A felszólalási osztály nem vizsgálta a 40/94 rendelet 8. cikke (4) és (5) bekezdéséből levezetett kizáró okokat, kizárólag a korábbi SPA szóvédjeggyel (a továbbiakban: a korábbi védjegy) való összetéveszthetőségre alapította határozatát.

8 A felperes 2005. április 22-én fellebbezést nyújtott be az OHIM-hoz a felszólalási osztály határozata ellen.

9 2007. január 24-i határozatával (a továbbiakban: a megtámadott határozat) az OHIM negyedik fellebbezési tanácsa elutasította a fellebbezést azzal az indokkal, hogy teljesültek a 40/94 rendelet 8. cikke (1) bekezdése b) pontjában meghatározott feltételek. Először is a szóban forgó áruk összehasonlítása kapcsán a fellebbezési tanács megjegyezte, hogy azok azonosságát a felek nem vitatták. Ezután az ütköző megjelölések összehasonlítása kapcsán úgy ítélte meg, hogy figyelembe kell venni, hogy a „spa" kifejezés a Benelux országok átlagos fogyasztóiból álló érintett közönség számára fokozott megkülönböztető képességgel rendelkezik, és nem fogadta el a felperes érvelését, amely szerint a „spa" szó a 3. osztályba tartozó kozmetikai termékeket leíró kifejezés. Erre alapozva megállapította, hogy a „spa" szóelem a bejelentett védjegy fő figyelemfelkeltő eleme, és ezért az ütköző megjelölések – a bejelentett védjegy „therapy" szóeleméhez kapcsolódó vizuális, hangzásbeli és fogalmi különbségek ellenére – hasonlók. Végül a fellebbezési tanács azt is megállapította, hogy a kozmetikai termékek területén gyakori, hogy a gyártók több terméksorozatot különböző származtatott védjegyekkel jelölve hoznak forgalomba. Ebből arra következtetett, hogy a fogyasztó valószínűleg azt fogja gondolni, hogy a bejelentett védjeggyel jelölt áruk a beavatkozó ellenőrzésével kerülnek forgalomba. Ezenkívül a fellebbezési tanács a benyújtási határidő túllépése okán a felperes arra irányuló kérelmét is elutasította, hogy a beavatkozó igazolja védjegye tényleges használatát.

A felek kérelmei

10 A felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot;

– az OHIM-ot és szükség esetén a beavatkozót kötelezze a költségek viselésére.

11 Az OHIM és a beavatkozó azt kérik, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– utasítsa el a keresetet;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

12 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a beavatkozó vitatja a keresetlevél több mellékletének elfogadhatóságát amiatt, hogy azok első alkalommal az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott iratokat tartalmaznak. A jelen ügyben azonban nem kell megvizsgálni a beavatkozó által vitatott valamennyi melléklet elfogadhatóságát, mivel az Elsőfokú Bíróság értékelni tudja a felperes érveit a közigazgatási eljárás során benyújtott, az OHIM előtti eljárás ügyiratai között megtalálható és az OHIM által az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 133. cikkének megfelelően részére megküldött iratok alapján.

13 Keresete alátámasztására a felperes egyetlen, a 40/94 rendelet 8. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértésére alapított jogalapra hivatkozik.

14 A 40/94 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a korábbi védjegy jogosultjának felszólalása alapján a megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha azt azon a területen, ahol a korábbi védjegy oltalom alatt áll, a fogyasztók össze-

téveszthetik a korábbi védjeggyel való azonossága vagy hasonlósága, valamint a védjeggyel megjelölt termékek vagy szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt.

15 A jelen ügyben a korábbi védjegy oltalma a Benelux országokra terjed ki. Azt kell tehát figyelembe venni, hogy e tagállamok területén a szóban forgó termékek vásárlói hogyan észlelik az ütköző védjegyeket. Ezenkívül, az érintett termékek jellegére tekintettel, a fellebbezési tanács a megtámadott határozat 12. pontjában úgy ítélte meg, hogy az érintett közönség átlagos fogyasztókból áll. Ez helytálló megállapítás, amelyet egyébként a felperes sem vitat.

16 Az állandó ítélkezési gyakorlat a közönség általi összetéveszthetőséget – vagyis annak veszélyét, hogy azt hiszik, hogy a szóban forgó termékek vagy szolgáltatások ugyanattól a vállalkozástól vagy adott esetben gazdaságilag egymással kapcsolatban álló vállalkozásoktól származnak – átfogóan, az adott ügy valamennyi elemére tekintettel kell értékelni (az Elsőfokú Bíróság T-104/01. sz., Oberhauser kontra OHIM – Petit Liberto [Fifties] ügyben 2002. október 23-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-4359. o.] 25. és 26. pontja; analógia útján lásd még a Bíróság C-39/97. sz. Canon-ügyben 1998. szeptember 29-én hozott ítéletének [EBHT 1998., I-5507. o.] 29. pontját).

17 Az összetéveszthetőség átfogó értékelésének – a szóban forgó védjegyek vizuális, hangzásbeli és fogalmi hasonlósága tekintetében – az általuk keltett összbenyomáson kell alapulnia, figyelembe véve különösen megkülönböztető és domináns elemeiket. A védjegyeknek a szóban forgó termékek és szolgáltatások átlagos fogyasztói általi észlelése döntő szerepet játszik az összetéveszthetőség átfogó értékelésében. E tekintetben az átlagos fogyasztó rendszerint egészében észleli a védjegyet, és nem vizsgálja annak egyes részleteit (analógia útján lásd a Bíróság C-251/95. sz. SABEL-ügyben 1997. november 11-én hozott ítéletének [EBHT 1997., I-6191. o.] 23. pontját és C-342/97. sz., Lloyd Schuhfabrik Meyer ügyben 1999. június 22-én hozott ítéletének [EBHT 1999., I-3819. o.] 25. pontját).

18 Az összetéveszthetőség vizsgálatának keretében a két védjegy közötti hasonlóság értékelése nem korlátozódhat arra, hogy az összetett védjegynek csupán egy alkotóelemét veszik figyelembe, és azt hasonlítják össze a másik védjeggyel. Ellenkezőleg, az összehasonlítást a szóban forgó védjegyek egészét vizsgálva kell elvégezni; ez azonban nem jelenti azt, hogy az összetett védjegy által az érintett

fogyasztókban keltett összbenyomás szempontjából bizonyos körülmények esetén ne lehetne domináns a védjegy valamely alkotóeleme vagy alkotóelemei. A hasonlóság értékelése csak akkor végezhető el kizárólag a domináns elem alapján, ha a védjegy összes többi eleme elhanyagolható (a Bíróság C-334/05. P. sz., OHIM kontra Shaker ügyben 2007. június 12-én hozott ítéletének [EBHT 2007., I-4529. o.] 41. és 42. pontja, valamint C-193/06. P. sz., Nestlé kontra OHIM ügyben 2007. szeptember 20-án hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 42. és 43. pontja).

19 Ugyanakkor, azon a szokásos eseten túl, amikor az átlagos fogyasztó egészként észleli a védjegyet, és azon körülmény ellenére, hogy az összbenyomás kialakulásában meghatározó lehet valamely összetett védjegy egy vagy több alkotóeleme, egyáltalán nem zárható ki, hogy valamely konkrét esetben a korábbi védjegy, amelyet harmadik személy valamely összetett megjelölésben felhasznál, megőrzi önálló megkülönböztető pozícióját azon belül, anélkül hogy ennek domináns elemét alkotná, és ebből következően az összetett megjelölés által keltett összbenyomás a vásárlóközönség számára azt a látszatot kelthetné, hogy a szóban forgó termékek vagy szolgáltatások – legalábbis – gazdaságilag egymással kapcsolatban álló vállalkozásoktól származnak, amely esetben meg kellene állapítani az összetéveszthetőség fennállását. Ebben az esetben ugyanis az összetéveszthetőség fennállásának megállapítását nem lehet ahhoz a feltételhez kötni, hogy az összetett megjelölés által keltett összbenyomásban a korábbi védjegy alkotta rész a domináns (ebben az értelemben, analógia útján lásd a Bíróság C-120/04. sz. Medion-ügyben 2005. október 6-án hozott ítéletének [EBHT 2005., I-8551. o.] 30–33. pontját).

20 A jelen ügyben – ahogyan azt a fellebbezési tanács is megállapította a megtámadott határozat 11. pontjában – a felek nem vitatják az ütköző védjegyekkel jelölt áruk azonosságát.

21 Az ütköző megjelölések összehasonlítását illetően meg kell állapítani, hogy a bejelentett védjegy a korábbi védjegyből és ahhoz hozzáadott „therapy" szóból áll.

22 Szintén meg kell állapítani, hogy a korábbi védjegy, bár nem domináns eleme a bejelentett védjegynek, azon belül önálló megkülönböztető pozíciója van.

23 Először is a bejelentett védjegy nem új szóból áll, amelynek önálló és az alkotóelemei egymás mellé helyezésétől eltérő jelentése van, hanem két, egymástól egyértelműen különböző szóból: ezek a „spa” és a „therapy”.

24 Másodszor megállapítható, hogy a „spa” szó, amely egyszerre képezi a korábbi védjegyet és a két védjegy közös elemét, átlagos megkülönböztető képességgel rendelkezik az ütköző védjegyekkel jelölt kozmetikai termékek tekintetében.

25 A felperes azon állításai ugyanis, amelyeket a „spa” szónak a kozmetikai termékek tekintetében vett állítólagos leíró vagy általános jellegére alapít, nem meggyőzőek. A felperes által a közigazgatási eljárás során benyújtott és az OHIM előtti eljárás ügyiratai között megtalálható bizonyítékok a kifejezés esetleges leíró és általános jellegét csak a hidroterápiás helyek – mint a törökfürdők és a szaunák – tekintetében bizonyítják, a bejelentett védjeggyel jelölt kozmetikai termékek vonatkozásában nem. A tribunal de grande instance de Paris (párizsi elsőfokú bíróság) határozata az egyetlen olyan körülmény, amely a felperes érvelését látszik alátámasztani. Ennek bizonyító ereje azonban korlátozott. Egyfelől előfordulhat, hogy ez a határozat csak az érintett közönség egy része, vagyis a Benelux országok francia nyelvű közönsége általi észlelésre vonatkoztatható. Másfelől úgy tűnik, hogy a határozatban kifejtett álláspont ellentétes más bíróságok, közöttük a cour d’appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) véleményével.

26 A felperes által az OHIM előtti közigazgatási eljárásban előterjesztett többi bizonyíték – például a szótárakból idézett részletek, a „spa” szónak a sajtóban és az interneten való használata vagy a „spa” szóról alkotott képről Hollandiában végzett közvélemény-

kutatás – csak azt támasztja alá, hogy a „spa" szónak az olyan hidroterápiás helyek tekintetében van leíró és általános jellege, mint a törökfürdők és a szaunák.

27 Az OHIM határozathozatali gyakorlatát illetően elegendő arra emlékeztetni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a fellebbezési tanácsok határozatai jogszerűségét kizárólag a közösségi bíróság által értelmezett 40/94 rendelet alapján, nem pedig az említett tanácsok korábbi határozathozatali gyakorlata alapján kell megítélni (lásd az Elsőfokú Bíróság T-112/03. sz., L'Oréal kontra OHIM – Revlon (FLEXI AIR) ügyben 2005. március 16-án hozott ítéletének [EBHT 2005., II-949. o.] 68. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

28 Egyébiránt még ha helytálló is a felperes által a tárgyaláson tett azon kijelentés, hogy a „spa" szó a kozmetikai termékek használatának és értékesítésének egyik helyszíne – jelesül az olyan hidroterápiás helyek, mint a hammamok és a szaunák – tekintetében leíró és általános jellegű, ez azonban nem jelenti azt, hogy az említett szónak ebből következően nincs megkülönböztető képessége a kozmetikai termékek vonatkozásában, illetve hogy ez a képesség nem elegendő annak megállapításához, hogy a korábbi védjegy önálló megkülönböztető pozícióval rendelkezik a bejelentett védjegyen belül. A kozmetikai termékeket a hidroterápiás helyekkel – az itt történő használatuk alapján – összekapcsoló hivatkozások ugyanis nem alkalmasak arra, hogy a „spa" szó leíró vagy általános jellegének megállapítását erre lehetne alapozni.

29 Meg kell tehát vizsgálni, hogy ezen önálló megkülönböztető pozíció következtében a bejelentett védjegy által keltett összbenyomás alapján a közönség azt hiheti-e, hogy a szóban forgó termékek – legalábbis – gazdaságilag egymással kapcsolatban álló vállalkozásoktól származnak, és ebből következően fennáll-e a 40/94 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett összetévesztés veszélye.

30 Először is meg kell állapítani, hogy a fogyasztók nagyobb figyelmet fordítanak a védjegyek elejére, mint a végére (az Elsőfokú Bíróság T-133/05. sz., Meric kontra OHIM – Arbora & Ausonia (PAM-PIM'S BABY-PROP) ügyben 2006. szeptember 7-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-2737. o.] 51. pontja). Márpedig a korábbi védjegy a bejelentett védjegy elején helyezkedik el. Következésképpen az azon belüli önálló

megkülönböztető pozíciója különösen alkalmas az érintett közönség megtévesztésére a termékek kereskedelmi eredetét illetően.

31 Ezenkívül azt is meg kell állapítani, hogy a „therapy” szó nem jó hírű kereskedelmi név (cégnév), mint a fenti 19. pontban hivatkozott Medion-ügyben szereplő név, hanem olyan kifejezés, amely a kozmetikai termékek tekintetében nem leíró jellegű, és azok tekintetében nem rendelkezik különösen erőteljes megkülönböztető képességgel, hiszen az úgy is felfogható, mint amely mindössze az említett termékek jótékony hatására utal.

32 Végül, amint azt a fellebbezési tanács a megtámadott határozat 13. pontjában helytállóan megállapítja, gyakran előfordul, hogy a kozmetikai termékek gyártói több terméksorozatot különböző származtatott védjegyekkel megjelölve hoznak forgalomba. Következésképpen az a tény, hogy a bejelentett védjegy a SPA korábbi védjegyből és azt követően a „therapy” szóból áll, azt eredményezheti, hogy a fogyasztó azt hiszi, hogy a beavatkozó által forgalomba hozott terméksorozatról van szó.

33 A fentiek összességéből az következik, hogy a megjelölések közötti azon eltérések, amelyek a „therapy” szónak a bejelentett védjegyben való szerepeltetéséből adódnak, nem olyan jellegűek, hogy ellensúlyoznák az ütköző megjelölések közötti azon jelentős hasonlóságokat, amelyek a korábbi védjegynek a bejelentett védjegy elején való szerepeltetéséből és az abban elfoglalt önálló megkülönböztető pozíciójából adódnak. Ezenkívül mivel az ütköző védjegyekkel jelölt áruk azonosak, meg kell állapítani, hogy az érintett közönség azt fogja gondolni, hogy azok – legalábbis – gazdaságilag egymással kapcsolatban álló vállalkozásoktól származnak.

34 Következésképpen helyben kell hagyni a fellebbezési tanácsnak a megtámadott határozat 13. pontjában szereplő azon következtetését, mely szerint az ütköző védjegyek összetéveszthetők.

35 A 40/94 rendelet 8. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértésére alapított egyetlen jogalapot, és ebből következően a keresetet el kell utasítani.

A költségekről

36 Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, az OHIM és a beavatkozó kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (ötödik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A keresetet elutasítja.

2) L'Oréal SA-t kötelezi a költségek viselésére.

Vilaras Prek Ciucă

Kihirdetve Luxembourgban, a 2009. március 25-i nyilvános ülésen.

Aláírások